

|                                            |
|--------------------------------------------|
| <b>IRAKASGAIA:</b> Geografia eta Historia. |
| <b>MAILA:</b> 4. DBH                       |
| <b>DENBORALIZAZIOA:</b> 55 minutu.         |

## 2. UNITATEA\_ LEPORATZEN ZAIZKIEN DELITUAK

|                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>HELBURU OROKORRA</b>                                                                                                                                                                                             |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Emakumeei leporatzen zitzaizkien delituak jakinaraztea eta ezagutaraztea.</li> </ul>                                                                                         |
| <b>HELBURU ESPEZIFIKOAK</b>                                                                                                                                                                                         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>Gerra-bandoa onartu ondoren gertatutakoa ulertzea</li> <li>Delituak identifikatzea eta ulertzea.</li> <li>Emakumeak zigor gisa duen zereginari buruz hausnartzea.</li> </ul> |
| <b>JARDUEREN SEKUENTZIAZIOA</b>                                                                                                                                                                                     |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>ARIKETA: Zigor Kode militarra.</li> <li>ARIKETA: Delituak.</li> <li>ARIKETA: Saturrarango presak</li> </ol>                                                                  |

### 1. ARIKETA: Zigor Kode militarra.

|                        |                                                            |
|------------------------|------------------------------------------------------------|
| <b>Denboralizazioa</b> | 25 minutu                                                  |
| <b>Materialak</b>      | Irakasleak: podcasta, bozgorailuak.<br>Ikasleak: galderak. |
| <b>Helburuak</b>       | Gerra-bandoa onartu ondoren gertatutakoa ulertzea.         |

**Jardueraren garapena:**

Ikasleak 2. unitateko podcast-a entzungo du. Bertan, gerra-bandoa onartu ondoren, gertatutakoa entzun eta aztertu ahal izango dute. Gainera, emakumeei leporatzen zitzaizkien hainbat delitu ezagutuko dituzte. Ondoren, galdera hauei erantzun beharko diete:

- Zer suposatu zuen gerra-bandoa onartzeak?
- Zeintzuk dira leporatzen zitzaizkien delituak?
- Zergatik da alderantzizko justiziaren adibide bat?
- Nork eta emakumeen erdiak salatzen zituztelako?
- Zeintzuk ziren Saturrarango presek egindako deliturik ohikoenak?
- Zer gertatu zitzaion Lolari?

## 2. ARIKETA: Delituak

|                        |                                                                         |
|------------------------|-------------------------------------------------------------------------|
| <b>Denboralizazioa</b> | 15 minutu                                                               |
| <b>Materialak</b>      | Irakasleak: podcasta, bozgorailuak.<br>Ikasleak: ordenagailua, ariketa. |
| <b>Helburuak</b>       | Delituak identifikatzea eta ulertzea.                                   |

### Jardueraren garapena

Ikasleek 1890eko kode penal militarrean jasotzen ziren delitu ohikoenen deskribapenak irakurriko dituzte, eta bakoitzaren izenarekin lotu beharko dituzte.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |  |                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------------------------------------------------|
| Pertsona bat armetan altxatzen da Estatuaren, gorputz legegile kideen edo gobernu legitimoaren aurka. Gorputz militarrek agintzen dute, edo baliteke mugimendua gorputz militarrek hasia edo mantentzea. Hau da, altxamendu horretan inplikazio militarra dago. Deliturik astunena da, heriotza-zigorragatik edo biziarteko kartzela-zigorragatik zigortzen da.                                                                                                     |  | <b>a) Asaldura edo asaldura eragitea</b>       |
| Nahikoa da subertsio gorriarekiko konpenetrazio ideologikoa egiaztatzea, ezkerreko ideologia izatea edo eskuindarra ez den alderdi politiko batekoa izatea. Delitu hori leporatzen zaion pertsonak errepublikaren aldeko atxikimendua adierazten duten pertsonak dira, kargu publikoetan ordezkaritza duten ekintza militarretan parte hartu ahal izan dutenak, atzeragoardian jarduerak egin dituztenak edo gorriekin bat datozen argi eta garbi erakutsi dutenak. |  | <b>b) Matxinada militarren delitua</b>         |
| Errepublikarekiko lankidetzaren-jokabidea duten pertsonen ezartzen zaie zigor hori, baina ez dute atxikimendu-delituaren ezartzen diren zigorrak bezain zigor larrikeria merezi. Pertsona horiek errepublikarekin lankidetzan aritzen dira garrantzi txiki postuetan edo ideologia ezkerrekoa dute, baina parte-hartzea txikia edo iragankorra da.                                                                                                                  |  | <b>c) Matxinadari laguntza emateko delitua</b> |
| Desordena- eta anarkia-giroa sustatzen duten pertsonen leporatzen zaie delitu hori. Kargu politiko garrantzitsuenak dituztenei edo errepublika garaian ezkerreko erakundeetako lider gisa nabarmendu zirenei aplikatzen zaie, adibidez: politikoak, diputatuak, alkateak, ordezkaririk gabekoak... Baina, era berean, grebak bultzatzen dituzten edo mota horretako delituak bultzatzen dituzten artikuluen firmatzen dituzten beste pertsona mota batzuei ere bai. |  | <b>d) Matxinadari atxikitzeko delitua</b>      |

### 3. ARIKETA: Saturrarango presak

|                 |                                                         |
|-----------------|---------------------------------------------------------|
| Denboralizazioa | 15 minutu                                               |
| Materialak      | Ilkaskak: ordenagailua.                                 |
| Helburuak       | Emakumeak zigor gisa duen zereginari buruz hausnartzea. |

## **Jardueraren garapena**

Saturrarango espetxea bi preso motatan banatzen zen; alde batetik, frankisten aurkako borrokan delitu bat egiteagatik zigortutakoak zeuden, errepublikarrak, anarkistak, sindikalistak... Bestalde, antifrankista baten emazteak, amak edo alabak izateagatik zigortutako emakumeak daude.

Azken talde hori kontuan hartuta, ikasleek hausnartu beharko dute nola zigortzen ziren gizonak emakumeen gorputza erabiliz. Ikasleak iruzkinen kutxa erabiltzera animatzen ditugu, elkarren artean elkarreragin dezaten. Horretarako, honako galdera hauetan oinarritu ahal izango dira:

- o Zure ustez, zergatik erabaki zuen erregimen frankistak gizonak zigortzea emazteen, amen edo alaben errepresioaren bidez?
- o Nola indartzen ziren genero-rol tradizionalak, emakumeak beren familiako gizonen ekintzengatik zigortuz?
- o Zure ustez, nola eragin zuen indarkeria mota horrek familietan eta ondorengo belaunaldietan?